

Jak se brousily korále

Napsal Milan Mlejnek

Jak se brousily korále

V minulém 20. století nežilo se vždycky každému na vesnici stejně dobře. Zvláště začátky tohoto století a jeho první polovina byly poznamenány těžkou prací na našich vesnicích, na chléb se těžko vydělávalo, a tak se na venkově sháněla každá korunka, která bude dobrá, aby se uživila početná rodina. Moje teta Zdeňka Kudrnáčová (1896 - 1984) na ty časy vzpomínala a já jsem si ty její dávné vzpomínky zaznamenal.

Už v mládí se naučila brousit korále „na brusu“ (verštat), ale více brousívala na šlejfáku. Brus se poháněl levou rukou klikou, zatímco pravá ruka držela „mašinku“. V ní bylo nasazeno „tyčkrdle“, na jehož konci byla přitmelena korále. Ta se brousila. „Tyčkrdle“ se mohlo v „mašince“ postupně otáčet, a tak se na korálce vybrušovaly jednotlivé „facetky“. Brus na „verštat“ se točil ve vodorovné poloze (horizontálně).

Na „šlejfáku“ se brousily ponejvíce tzv. „karmazínky“. „Šlejfák“ měl brusný kotouč ve svislé (vertikální) poloze. Poháněl se šlapáním nohama. Při „šlejfáku“ se sedělo na vysoké stoličce (vlastně to byla taková lávka), která byla jeho součástí.